

Бул программа ар кандай курактагы мектеп окуучулары үчүн иштелип чыккан жана окуучулардын даярдык деңгээлине жана иш-чаранын өзгөчө шарттарына жараша ылайыкташтырылышы мүмкүн.

Колдонулган адабияттар:

1. Апышев Б.А. Педагогика. Ош, 1993-ж.
2. Акматов К. Зулуев Б. “Мектепте тарбиялык иштерди уюштуруунун технологиялары” Ош 2013.43-бет.
3. Мектепте этно-экологиялык билим берүү. Мугалимдер үчүн методикалык колдонмо Түзгөндөр Осмонова А.А., Жолчубекова А.А. 20-21-бет.
4. Авазов А. “Биз эңсеген мугалимдин бейнеси”. Ж-Абад 2016, 58,54-бет.
3. Бабаев Д., Акматов К., Кимсанов К. Педагогика Б., 2017 264-бет
4. Гребенников И.В. “Мектеп жана үй-бүлө”. Фрунзе “Мектеп” 1988. 15-бет.

УДК 371.315.6

<https://doi.org/10.56122/.v2i2.252>

**ИНФОРМАТИКА САБАГЫНДА ОКУУЧУЛАРДА КОМПЕТЕНЦИЯЛАРДЫ
ӨНҮКТҮРҮҮ ҮЧҮН ОНЛАЙН СЕРВИСТЕРДИ КОЛДОНУУ МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮ
ЖАНА НАТЫЙЖАЛАРЫ**

Жусупбек кызы Жыргал, ОшМПУ, улук окутуучу
zhyrgal1977@gmail.com

**ВОЗМОЖНОСТИ И РЕЗУЛЬТАТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОНЛАЙН-СЕРВИСОВ ДЛЯ
РАЗВИТИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ У УЧАЩИХСЯ НА УРОКАХ ИНФОРМАТИКИ**

Жусупбек кызы Жыргал, ОшГПУ, старший преподаватель
zhyrgal1977@gmail.com

**THE POSSIBILITIES AND RESULTS OF USING ONLINE SERVICES TO DEVELOP
STUDENTS' COMPETENCIES IN COMPUTER SCIENCE LESSONS**

Zhusupbek kyzy Zhyrgal
OshSPU, senior lecturer
zhyrgal1977@gmail.com

Аннотация. Макалада XXI кылымдагы билим берүүдө информатика сабагында окуучулардын компетенцияларын өнүктүрүү маселеси каралган. Заманбап билим берүү процессинде онлайн сервистерди жана платформаларды, куралдарды колдонуу сабактарды динамикалуу жана кызыктуу кылып, интерактивдүүлүктү жана окуучулардын сабакка болгон кызыгуусун арттырат. Жалпысынан айтканда, онлайн сервистердин билим берүү процессиндеги мааниси жана аларды колдонуу аркылуу окуучулардын техникалык жана интеллектуалдык жөндөмдөрүн өнүктүрүүнүн жолдору кенен талкууланган. Ар кандай онлайн куралдардын, платформалардын жана интерактивдүү ресурстардын окуу процессин байытуудагы ролун жана аларды киргизүүнүн артыкчылыктарын баса белгилеп, заманбап окутуу методдорунун натыйжалуулугун көрсөтүлгөн. Техникалык камсыздоонун жеткиликтүүлүгү жана мугалимдердин жаңы технологияларды натыйжалуу колдоно билүүсү көйгөй жаратышы мүмкүн. Бул маселелерди чечүү үчүн мугалимдерге окутуу тренингдерин уюштуруу жана мектептерди техникалык жабдуулар менен камсыз кылуу зарылдыгын белгилешет. Ошондой эле, макалада ар бир окуучунун индивидуалдуу муктаждыктарына ылайык билим берүүгө басым жасоо, ар тараптуу ресурстарды колдонуу жана окуучулардын кызыгуусун арттыруу сунушталган. Онлайн сервистерди натыйжалуу колдонуу окуучулардын билим деңгээлин жана келечекке даярдыгын жогорулатаары көрсөтүлгөн.

Ачык сөздөр: онлайн сервистер, платформалар, компетенциялар, интерактивдүүлүк, булут технологиялары, автоматташтырылган баалоо, мотивация

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы развития компетенций учащихся по информатике в образовании XXI века. В современном образовательном процессе использование онлайн-сервисов и платформ, инструментов может сделать уроки динамичными и увлекательными,

повысить интерактивность и заинтересованность учащихся в уроках. Вообще говоря, важность онлайн-сервисов в образовательном процессе и способы развития технических и интеллектуальных навыков учащихся посредством их использования широко обсуждались. Подчеркивается роль различных онлайн-инструментов, платформ и интерактивных ресурсов в обогащении процесса обучения и преимуществах их внедрения, а также демонстрируется эффективность современных методов обучения. Доступность технических средств и способность учителей эффективно использовать новые технологии могут быть проблемой. Для решения этих проблем учителям необходимо организовать учебные тренинги и обеспечить школы техническим оборудованием. В статье также предлагается сосредоточиться на предоставлении образования в соответствии с индивидуальными потребностями каждого учащегося, использовать всеобъемлющие ресурсы и поддерживать интерес учащихся. Было показано, что эффективное использование онлайн-сервисов повышает уровень знаний и готовность учащихся к будущему.

Ключевые слова: онлайн-сервисы, платформы, компетенции, интерактивность, облачные технологии, автоматизированная оценка, мотивация, онлайн-симуляторы

Abstract. The article examines the issues of developing students' computer science competencies in education of the XXI century. In the modern educational process, the use of online services and platforms, tools can make lessons dynamic and exciting, increase interactivity and student interest in lessons. Generally speaking, the importance of online services in the educational process and ways to develop students' technical and intellectual skills through their use have been widely discussed. The role of various online tools, platforms and interactive resources in enriching the learning process and the benefits of their implementation is emphasized, and the effectiveness of modern teaching methods is demonstrated. The availability of technology and the ability of teachers to effectively use new technologies can be a problem. To solve these problems, teachers need to organize training sessions and provide schools with technical equipment. The article also suggests focusing on providing education according to the individual needs of each student, using comprehensive resources and maintaining student interest. It has been shown that the effective use of online services increases the level of knowledge and readiness of students for the future.

Keywords: online services, platforms, competencies, interactivity, cloud technologies, automated assessment, motivation, online simulators

Информатика сабагында компетенцияларды өнүктүрүү — бул заманбап билим берүү процессинин негизги максаттарынын бири. Бул компетенциялар окуучуларга маалыматтык технологиялар чөйрөсүндө эффективдүү иштөөгө мүмкүндүк берет жана XXI кылымдын талабы катары саналат. Мунун алкагында, ар кандай онлайн сервистерди колдонуу билим берүү системасына инновациялык технологияларды киргизүүгө жана сабакты кызыктуу, интерактивдүү жана натыйжалуу өткөрүүгө өбөлгө түзөт. Информатика сабагында онлайн сервистерди колдонуу менен окуучулардын компетенцияларын өнүктүрүүнүн мүмкүнчүлүктөрү жана алардын натыйжалуулуктары жогорку деңгээлде [1].

Онлайн сервистердин жана билим берүү платформаларынын колдонулушу мугалимдерге сабакты интерактивдүү, динамикалуу жана окуучулар үчүн кызыктуу кылууга мүмкүнчүлүк берет. Бул сервистердин башкы артыкчылыктары төмөнкүлөр: [5, 401]

➤ Жеке окуу планына ылайыктуу, окуучулар онлайн платформаларда темпке ылайык өздөрү окуп-үйрөнө алышат, бул болсо ар бир окуучунун деңгээлине жараша жекелештирилген билим берүүгө шарт түзөт.

➤ Интерактивдүүлүк жана ар түрдүүлүк, окуучулар үчүн сабакты жандуу жана кызыктуу өткөрүүгө жардам берет. Мисалы, программалоо боюнча тренажерлер, симуляциялык оюндар, интерактивдүү тесттер окуучулардын билим деңгээлин тез текшерүүгө жана жаңы темаларды бекемдөөгө шарт түзөт.

➤ Дүйнөлүк ресурстарга кирүү, интернет аркылуу окуучулар дүйнөлүк деңгээлдеги билим ресурстарына, платформаларга оңой эле кире алышат. Бул аларга глобалдык билим берүү тенденцияларын көрүүгө жана ар түрдүү булактардан билим алууга мүмкүнчүлүк берет.

Информатика сабагындагы негизги компетенциялардын катарына, логикалык ой жүгүртүү жана алгоритмдерди түшүнүү, программалоо негиздери, маалыматты издөө жана иштеп чыгуу, критикалык ой жүгүртүү жана көйгөйлөрдү чечүү жөндөмү кирет. [6, 75]

Логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү үчүн интерактивдүү платформа колдонуу абдан пайдалуу. Мисалы, Code.org же Scratch платформалары окуучуларды программалоонун негиздерин

интуитивдүү (туяп) жана визуалдуу (көрүү) жолдор менен үйрөтөт. Мындай платформаларда окуучулар жогорку деңгээлдеги тилдерди колдонуунун ордуна, блокторду кошуу жана аларды туура тартипке келтирүү менен программаларды түзүшөт. Бул процесс окуучуларга негизги логикалык ойлорду жана алгоритмдерди түшүнүүгө жардам берет.

Программалоо жөндөмүн арттыруу үчүн онлайн платформалардын жардамы зор. Платформаларда окуучулар программалоо боюнча ар кандай көнүгүүлөрдү аткарып, өздөрүнүн жөндөмдөрүн практикада колдонуп үйрөнүшөт. Мугалимдер бул платформаларды класста же үй тапшырма катары колдонуп, окуучулардын жөндөмүн чыңдай алышат.

Маалыматты издөө жана иштеп чыгуу, интернет жана булут технологияларынын жардамы менен окуучулар ар кандай маалыматты өз алдынча издеп, аны иштеп чыгуу мүмкүнчүлүгүнө ээ. Информатика сабагында маалыматты издөөнү үйрөтүү жана алынган маалыматтарды талдоо окуучулардын изилдөөчүлүк компетенцияларын өнүктүрөт.

Окуучуларга критикалык ой жүгүртүү жана көйгөйлөрдү чечүү үчүн оюн түрүндөгү платформаларды колдонуу пайдалуу. Бул сервистер окуучуларга ар кандай оюн шарттарын чечүү үчүн логикалык кадамдарды ойлоп табууга жана аларды программалык түрдө ишке ашырууга жардам берет. Мындай көнүгүүлөр окуучулардын чыгармачылыгын жана өз алдынча чечим кабыл алуу жөндөмүн өнүктүрөт [2]

Информатика сабагында онлайн сервистерди ийгиликтүү киргизүү үчүн мугалимдер төмөнкү стратегияларды колдоно алышат:

- Окуу планы менен интеграциялоо, онлайн платформаларды окутуу планына туура киргизүү үчүн мугалимдер алдын ала пландоо жүргүзүшү керек. Бул сервистердин ар бир тема менен байланышын камсыз кылуу, тапшырмаларды туура бөлүштүрүү жана сабактын бардык баскычтарында платформаларды колдонуу маанилүү.

- Мугалимдер окуучулардын кызыгуусун арттыруу үчүн ар кандай оюн түрүндөгү тапшырмаларды жана долбоорлорду сунуштаса болот. Мисалы, информатика сабагында окуучуларды өздөрүнүн жеке оюндарын же веб-сайттарын түзүүгө чакыруу алардын чыгармачылыгын жана информатикага болгон кызыгуусун арттырат.

- Тренингдер жана колдоо көрсөтүү, мугалимдерге жана окуучуларга жаңы онлайн сервистерди колдонууну үйрөтүү үчүн тренингдерди өткөрүү зарыл. Бул сервистерди туура колдонуу жана алардын потенциалын толук пайдалануу үчүн мектеп ичинде колдоо көрсөтүү системасын түзүү да абдан маанилүү.

Онлайн сервистердин мүмкүнчүлүктөрү: [9, 217]

1. Маалыматтарды жеткиликтүү кылуу жана ар тараптуу билим берүү куралдары интернеттеги онлайн ресурстар жана платформалар дүйнөнүн каалаган бурчунан жеткиликтүү болуп калды. Окуучулар бул сервистерди колдонуу менен көптөгөн ар кандай булактардан билим алууга жана жаңы маалыматтарды оңой өздөштүрүүгө шарт түзөт.

2. Окуучунун өз алдынча иштөө жөндөмүн өнүктүрүү онлайн сервистерди колдонуу менен окуучулар өз алдынча маалымат издеп, аны талдоого үйрөнүшөт. Бул процессте окуучу керектүү маалыматты издөө, талдоо, жана жыйынтык чыгаруучу ыкмаларды өздөштүрүп, өз алдынча изилдөө жүргүзүү жөндөмүн өстүрөт. Мисалы, Google Scholar, онлайн китепканалар жана башка маалымат базалары окуучулардын өз алдынча изилдөө иштерин жүргүзүүсүнө чон мүмкүнчүлүктөрдү ачат.

3. Интерактивдүү үйрөнүү жана маалыматты бекемдөө-Google Classroom, Moodle сыяктуу онлайн окутуу платформалары сабакты интерактивдүү формада өткөрүүгө мүмкүнчүлүк берет. Мугалимдер онлайн платформалар аркылуу тапшырмаларды жана тесттерди берип, окуучулардын иштөөсүн реалдуу убакыт режиминде көзөмөлдөй алышат. Бул системалар окуучулардын иш-аракеттерин байкап, кайсы жерде кыйынчылыктар болуп жатканын көрүүгө жана окуучуларга жекече жардам берүүгө мүмкүндүк түзөт. [7, 53]

4. Программалоо жана техникалык көндүмдөрдү иштеп чыгуу

Программалоо же веб-дизайн сыяктуу атайын техникалык көндүмдөрдү онлайн инструменттер аркылуу үйрөнүү бүгүнкү күндө абдан натыйжалуу. Мисалы, Code.org жана Scratch сыяктуу онлайн платформалар программалоонун негиздерин үйрөтүп, окуучуларга интерактивдүү тапшырмаларды берүү аркылуу программалоо тилин практикада колдонууга шарт түзөт. Бул платформалар окуучулардын логикалык ой жүгүртүүсүн, көйгөйлөрдү чечүү көндүмдөрүн жана креативдүүлүгүн өнүктүрөт.

Онлайн сервистерди колдонуунун натыйжалуулугу: [9, 217]

■ Интерактивдүүлүктү жогорулатууда онлайн сервистер билим берүү процессине динамика кошуп, окуучулардын сабакка болгон кызыгуусун арттырат. Окуучуларга визуалдык жана интерактивдүү формада берилген материалдарды жакшыраак түшүнүүгө жардам берет. Бул сервистер аркылуу тапшырмаларды өз алдынча аткаруу жана жоопторду онлайн түрүндө тез текшерүү окуучуларды өз ара аракеттенүүгө жана өз алдынча билим алууга шыктандырат.

■ Жекелештирилген окутууда онлайн платформалар окуучуларга өз темпинде окууга мүмкүнчүлүк берет. Ар бир окуучунун билим алуу ылдамдыгы жана ыкмасы ар башкача болгондуктан, онлайн ресурстар ар бир окуучуга ылайык жекелештирилген окутуу мүмкүнчүлүгүн берет. Бул окуучунун өзүнүн билим деңгээлине жараша программаларды тандап, жеке кыйынчылыктарды жеңүүгө жардам берет.

■ Окуучулардын өз алдынча окуп үйрөнүүсүн өстүрүү үчүн окуучулар онлайн инструменттер аркылуу өз алдынча иштеп, жоопкерчиликти алууга үйрөнүшөт. Өз алдынча тапшырмаларды аткаруу аркылуу окуучуларда жоопкерчилик жана мотивация жогорулайт. Бул көндүмдөр келечекте жашоосунда жана карьерасында да абдан маанилүү болот.

■ Окутуунун натыйжаларын тактоо онлайн платформалардагы автоматташтырылган тесттер жана баалоо системалары мугалимдерге окуучулардын жетишкендиктерин так баалоого шарт түзөт. Мугалимдер окуучулардын ишине негизделген жыйынтыктарды анализдеп, кайсы жерде окуучу кыйналып жатканын көрүп, өз убагында керектүү материалдарды кайрадан түшүндүрө алышат.

■ Окуучулардын кызыгуусун арттырат онлайн сервистер колдонулганда окуучулар интерактивдүү ыкмалар аркылуу сабакка активдүү катышат. Видео, тесттер жана практикалык тапшырмалар окуучулардын көңүлүн сабакка көбүрөөк бургандыктан, окуу процессине болгон мотивациясы өсөт.

■ Индивидуалдуу үйрөнүүнү каалаган ар бир окуучунун окуу ылдамдыгы жана жөндөмү ар башка. Онлайн сервистер ар бир окуучуга өзүнүн муктаждыктарына жараша маалымат алууга шарт түзүп, ылдамдыкка жана деңгээлге ылайык материалдарды өздөштүрүү мүмкүнчүлүгүн берет.

■ Компетенцияларды өнүктүрүүдө онлайн куралдары окуучулардын техникалык, аналитикалык жана чыгармачылык компетенцияларын өркүндөтүүгө чоң өбөлгө түзөт. Программалоо аянтчалары, симуляциялар жана долбоордук иштөөлөр окуучулардын конкреттүү көндүмдөрүн өнүктүрүүгө жардам берет.

■ Өз алдынча билим алууну колдогон окуучулар онлайн ресурстарды колдонуп, сабактан тышкары убакта да өз алдынча окуу процессин уланта алышат. Бул өз алдынча изденүү жана көйгөй чечүү көндүмдөрүн өркүндөтөт.

■ Мурунку материалды бекемдөө үчүн онлайн платформаларда кайра-кайра иштөөгө жана мурун үйрөнгөн материалды бекемдөөгө мүмкүнчүлүк бар. Бул өзгөчө экзаменге даярданууда же татаал темаларды өздөштүрүүдө пайдалуу.

Онлайн сервистерди киргизүүнүн артыкчылыктары, онлайн платформаларды киргизүү окуучуларга бир нече жагынан пайда алып келет:

- Ийкемдүүлүк жана жеткиликтүүлүгү окуучулар материалдарды каалаган жерден жана убакта колдоно алышат.
- Көп тараптуу ресурстарды, интерактивдүү материалдарды, видео сабактарды жана тесттерди окуучулардын ар тараптуу өнүгүүсүнө шарт түзөт.
- Жекече окутуу үчүн ар бир окуучуга жекече мамиле жасоого мүмкүндүк берет, тапшырмалар окуучулардын деңгээлине жараша тандалат.

Онлайн сервистердин көптөгөн артыкчылыктары болсо да, айрым кыйынчылыктар да бар, техникалык ресурстарга көз карандылыгы. Окуучулардын баарында эле зарыл болгон компьютер же интернетке жеткиликтүүлүк болбошу мүмкүн. Бул технологиялык ресурстар жетишсиз болгон мектептерде көйгөйлөрдү жаратат. Окуучулардын өз алдынча иштөөгө даярдыгы, онлайн окуу системалары өз алдынча тартипти жана жоопкерчиликти талап кылат. Айрым окуучулар онлайн сабактарга анча жоопкерчиликти мамиле жасабай, тапшырмаларды убагында аткарбоосу мүмкүн. Мугалимдердин даярдыгы, онлайн платформаларды натыйжалуу колдонуу үчүн мугалимдерге атайын окутуу керек. Айрым мугалимдерге жаңы технологияларды өздөштүрүү жана аны сабактарга интеграциялоо кыйынчылыктарды жаратышы мүмкүн.

Онлайн сервистерди колдонуу информатика сабагында окуучулардын компетенцияларын өнүктүрүүдө чоң мүмкүнчүлүктөрдү сунуштайт. Алар окуучулардын чыгармачылыгын, аналитикалык ой жүгүртүүсүн, техникалык көндүмдөрүн өркүндөтүүдө натыйжалуу. Бирок, бул технологияларды

натыйжалуу колдонууну камсыздоо үчүн мугалимдерди окутуу жана техникалык камсыздоо маселелерине да көңүл буруу зарыл жана сунуштарга көңүл буруу керек. Окуучулардын мүмкүнчүлүктөрүнө жараша платформаларды тандоо керек. Ал үчүн мугалимдер онлайн платформаларды колдонуу боюнча квалификациялык курстарды уюштуруу, ар бир сабакка интерактивдүү элементтерди кошуу менен окуучулардын кызыгуусун арттыруу, техникалык ресурстарды жеткиликтүү кылуу үчүн мектептерге колдоо көрсөтүү керек.

Онлайн сервистерди туура колдонуу аркылуу информатика сабагы гана эмес, окуучулардын жалпы билим деңгээли жана келечекке даярдыгы жогорулайт. Онлайн сервистерди киргизүүдө педагогикалык башкаруу жана натыйжалуулук, онлайн сервистерди туура пайдалануу сабактын педагогикалык эффективдүүлүгүн жогорулатат. Мугалимдер билим берүү процессин башкарууда заманбап онлайн куралдарды колдонуу менен окуучулардын жетишкендиктерин көзөмөлдөп, жекече окутууну ишке ашыра алышат. Мисалы, Google Classroom, Kahoot, же Moodle сыяктуу платформалар окуучулардын тапшырмаларды аткаруусун, тестирлөө жана прогрессти баалоону автоматташтырууга жардам берет. [5]

Баалоо жана окуучуларды мотивациялоодо, онлайн платформалар аркылуу тапшырмаларды берүү жана кайтарым байланыш алуу окуучуларды жигердүү иштөөгө түртөт. Окуучулардын натыйжаларын заматта көрүү мүмкүнчүлүгү, ошондой эле виртуалдык баалоо системалары окуучулар үчүн кошумча мотивация болуп саналат. Бул ыкма сабакка болгон кызыгууну арттырып, окуу процессине активдүү катышууга шарт түзөт. [10, 117]

Жыйынтыктап айтканда, макалада XXI кылымдагы билим берүү процессинде информатика сабагында окуучулардын компетенцияларын өнүктүрүүдө онлайн сервистердин жана платформалардын мааниси терең талданат. Бул сервистер заманбап билим берүүдө маанилүү куралдарга айланып, окуучуларга өз алдынча иштөөнү, логикалык жана критикалык ой жүгүртүүнү, программалоо жана маалыматты иштеп чыгуу жөндөмдөрүн өркүндөтүүгө чоң мүмкүнчүлүк берет. Онлайн платформалардын жардамы менен окуучулар сабакты өз темпинде өздөштүрүп, интерактивдүү көнүгүүлөр жана симуляциялык тапшырмалар аркылуу билимдерин бекемдей алышат.

Мугалимдер үчүн онлайн куралдар сабакты кызыктуу, жекече жана динамикалуу өткөрүүгө шарт түзүп, ар бир окуучунун деңгээлине ылайыктап окутууга мүмкүнчүлүк берет. Ошондой эле, бул платформалар окуучуларга дүйнөлүк билим берүү ресурстарын колдонуп, глобалдык деңгээлдеги изилдөөлөргө катышууга шарт түзөт. Автор онлайн окутуунун натыйжалуулугуна басым жасай тургандыгы менен катар, техникалык ресурстарга болгон көз карандылыкты жана окуучулардын жоопкерчилигин арттыруудагы айрым кыйынчылыктарды да белгилейт.

Онлайн платформалар XXI кылымдын билим берүү процессин инновациялык жана натыйжалуу деңгээлге чыгарып, окуучулардын интеллектуалдык жана техникалык жөндөмдөрүн өнүктүрүүдө күчтүү курал болуп кала берет. Онлайн куралдардын ийкемдүүлүгү жана жекелештирилген окутуу мүмкүнчүлүгү билим алууну жеткиликтүү жана ар тараптуу кылып, заманбап билим берүү системасында орчундуу роль ойнойт.

Адабияттар

1. Мектепте информатиканы окутуу – Информатик мугалимдер үчүн окуу колдонмо. Ибрайым кызы А., Мамбетакунов У.Э., Осипова Н.Н. –Б., 2021
2. КР жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстары үчүн Информатика предметинин, ОКУУ ПРОГРАММАСЫ, Түзүүчүлөр: п.и.к., а.и.к. Ибрайым кызы А., п.и.к., доцент Касымалиев М.У., информатика мугалими Осипова Н.Н., Бишкек 2021-ж.
3. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү мектептеринин 5-9-класстары үчүн «Информатика» боюнча предметтик стандарты– Б.: 2023. – 48 б. Ибрайым кызы А., Касымалиев М.У., Асанова М.Б., Ибрагимов Ж.У.
4. «Информатика. 7-9 класс» окуу китебинин методикалык колдонмосу Авторлор: Осипова Н., Атаходжаев З., Жунусалиев К. «Сорос-Кыргызстан» Фонду 2019
5. МААЛЫМАТТЫК-БИЛИМ БЕРҮҮ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ ОКУУ ПРОЦЕССИНИН ӨЗГӨЧӨЛҮКТӨРҮ Айтыкулова Б., магистрант Ош мамлекеттик университети
https://teacher.portal.oshsu.kg/media/publisher/%D0%A1%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_%D0%9D%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80_%D1%87%D1%82.-2024docx.pdf

6. <http://arabaev.kg/dp.kg/uploads/%D0%94%D0%B8%D1%81%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82.%20%D0%90%D0%B9%D1%82%D1%8B%D1%88%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%96.%D0%A2.%20%D0%9A%D3%A8%D0%A3%2026.10.2020.pdf>
7. <http://arabaev.kg/dp.kg/uploads/%D0%94%D0%B8%D1%81%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F%20%D0%91%D1%8B%D0%BB%D1%8B%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9C.%D0%9C.pdf>
8. http://www.science-journal.kg/media/Papers/nntiik/2020/12/%D0%9D%D0%9D%D0%A2-12_2020_%D0%B3%D0%BE%D0%B4_257-260.pdf
9. http://www.science-journal.kg/media/Papers/nntiik/2022/2/%D0%9D%D0%9D%D0%A2_2_2022_%D0%B3%D0%BE%D0%B4_%D0%A1%D1%83%D0%BB%D1%83%D0%BA%D1%82%D1%83.PDF_217-220.pdf
10. http://www.science-journal.kg/media/Papers/nntiik/2022/5/%D0%9D%D0%9D%D0%A2_5_2022_%D0%B3_117-122.pdf

УДК.: 37.016.46.

**БАШТАЛГЫЧ КЛАССТЫН ОКУУЧУЛАРЫН АДЕПТҮҮЛҮККӨ ТАРБИЯЛООДО
МАКАЛДАРДЫ ПАЙДАЛАНУУНУН ӨБӨЛГӨЛӨРҮ
ПРОГНОЗЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПОСЛОВИЙ В ОБРАЗОВАНИИ УЧАЩИХСЯ
НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ
PREDICTIONS OF THE USE OF PROVERBS IN EDUCATION OF PRIMARY CLASS
STUDENTS**

Тогузакова Батма Шерматовна, ОшМПУ, окутуучу
toguzakovatma@gmail.com

Аннотация. Макалада өлкөбүздө учурда билим берүүнүн сапатын жакшыртуу, мамлекеттин келечегин түптөө, экономикалык жогорку өнүгүүгө ээ болуу, келечек ээлерине сапаттуу билим жана тарбия берүү башкы маселе катары каралды. Ошондуктан, мамлекетибиздин экономикалык абалын эске алуу менен билим берүү тармагында келечек муундарга татыктуу тарбия жана сапаттуу билим берүү үчүн башталгыч класстын окуучуларын адептүүлүккө тарбиялоо учурда өтө **актуалдуу маселе** болуп саналат. Өзгөчө макалада башталгыч класстын адептүүлүк нормаларын калыптандырууда макалдардын орду белгиленди. Кыргыз эли улуулугун, улуттук нарктуулугун кылымдан кылымга унуткарбай сактап келген улуу эл. Элибиз эреже, закон жок эле, жүрүм-турум эрежелерин катуу сактап, жаза колдонуп, аларды ондоп, тескеп келген. Кыргыз эли көчмөн эл болгондугу баарына маалым, бирок ошол катаал шартка карабай ушунча кылым нарктуу баалуулуктарды сактап, оозеки кийинки муундарга жеткирүүнүн өзү эле эмне деген улуулук. Азыркы миң кырдуу инновациялык методдордун тээ түпкү көрөңгөсү да ошол эле нукура улуттук тарбияларга түптөш болуп жатканы айкын.

Ачык сөздөр: балдар, коом, макалдар, элдик тарбия, сапат, башталгыч класс, мектеп, башталгыч класс, мугалим, маданият, жүрүш-туруш, адептүүлүк, инсан.

Аннотация. В статье основным вопросом было рассмотрено повышение качества образования в нашей стране, создание будущего государства, достижение высокого экономического развития, обеспечение качественного образования и подготовки будущих владельцев. Поэтому, учитывая экономическое положение нашей страны, воспитание младших школьников является весьма актуальным вопросом в сфере образования для обеспечения достойного образования и качественного образования будущих поколений. В специальной статье рассмотрена роль пословиц в формировании. Особое внимание уделяется